

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: **A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szerkesztőség és kiadóhivatal:**
 Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
 negyedévre 15 L, egyes szám 5 L. Megjelenik minden hó 1-én (volt Magyar-utca) — Telefon 484.

Boldog új évet!

Ennek az esztendőnek Szilveszter-éjszakáján nem is egy esztendő, hanem egy egész évtized bucsuzott tőlünk. Olyan évtized, amely a leg-súlyosabb megpróbáltatásokat foglalta magába a munkásosztály számára. A dolgozók élete a mai társadalmi rend keretében még akkor is elviselhetetlen förtelmes teher, ha „rendes viszonyok” vannak. Ha a gazdasági élet vérkeringését nem zavarják semmiféle megrázkódtatások. De mennyire elviselhetlenebb, amikor a gazdasági élet a zürzavarnak olyan állapotában van, mint amilyen zürzavaros állapotban az utóbbi évtized világgazdasága és országunk gazdasága van.

A gazdasági élet minden megrezdülése leg-elsősorban a munkásosztályt érinti. Az ő szá-mára még a legérzékenyebb zavar is óriási katasztrófát jelent. Helyzete olyan, mint például a földrengés, amelyről a tudósok azt állapítják meg, hogy egy-két miliméteres kilengést muta-tott a szeizmográf. Egy-két miliméter! Micsoda jelentéktelenség a nagy mindenséghez képest és mégis a javak és emberélet milyen bor-zalmas pusztulását jelenti. Mi is ugy vagyunk. Államférfiak, polgári közgazdászok, felelős kormánytényezők, mindhiába burkolják cikor-nyás tudományos megállapításokba a bajok okait. A munkásosztály szempontjából nem ez a lényeges, hanem az, hogy éheznek, nyomorog, hogy évtized óta az életvezetési módja annyira leromlott, hogy ami ezután következik, ez már csak a lassu gazdasági haldoklás.

És mégsem szabad csüggednünk! Az em-beri szenvedések hosszú évmilliók láncolatában mindig volt valami, ami erőt és hitet adott a nélkülözések elviseléséhez. Ez a valami a jobb jövőben vetett hit és a felszabadulás reménye volt. A mi reményünk, a szociáldemokratáké, nem üres légvárakban elkalandozó álmok, ha-nem az élet valósága. Még azok is, akik soha-sem hitték és reméltek egy szebb jövő eljövete-lében, nem zárkozhattak el annak elismerése elől. Mert ha a mai gazdasági válság mélyére tekintünk, sok minden okot és indokot találunk annak megmagyarázására, amit azonban a leg-egyszerűbben ezekkel a szavakkal fejezhetünk ki: **A kapitalista termelőrendszer csödbe jutott, a bukás küszöbén áll.**

Ezt kell mindig szem előtt tartanunk, amikor arról van szó, hogy bármily vigasztal-annak látszó is az életünk nekünk, proletároknak, ne csüggedjünk. Nincs miért csüggednünk. Az emberiség évmilliók küzdelmeiben a prole-táriátus helyzete sohasem volt annyi reményt magába foglaló, mint éppen napjainkban, ami-kor a legsötétebb, a legkegyetlenebb az életünk. Mert tőlünk, kizárólag tőlünk függ, hogy mi-lyenné idomul a jövőnk. Ha összefogunk és vállvetve harcolunk a magunk eszméjéért, a közeljövő világrendje olyanná fog kialakulni, ahogyan mi akarjuk. Csak ne lankadjunk el a küzdelemben, csak kitartás a harcban! Mert vannak intézményeink és eszközeink is, ame-lyekkel a magunk akarát rákényszeríthetjük a társadalomra. Ezeket kell kiépítenünk és ezeket az eszközöket kell állandó készenlétben tartanunk. Itt vannak elsősorban a szakszervezeteink. Volt-e valaha is a munkásosztálynak olyan ha-talmas védvára, mint amilyenek a szakszerve-zetek. Sohasem volt. S amig nem volt, addig a munka még annyi értékelésben sem részesült, mint ma és a munkás a világ legelvetemültebb alakja volt a kapitalista, a munkáltató szemé-ben. Milyen más viszonyt teremtett e téren a szakszervezet. Lehetővé tette a munkaviszonyok

és munkabérek szabályozását, megbecsült egyé-niséggé tette a munkást a munkáltató szemében is. A külföldi államokban a legtöbb kapitalista nem is akar már dolgoztatni szervezeten mun-kással, mert rájött arra, hogy az megbizhatatlan és káros még a termelésre is.

Azután ott vannak pártszervezeteink, amelyek politikai téren olyan előrehaladást biztosítottak a munkásosztálynak, aminek példáját nem lehet fellelni az emberiség történetében. Hiszen ezek juttatták karöltve a szakszervezetekkel a munkás-ságot a politikai hatalomhoz. És ott van a munkássajtó. Ma a sajtó a közvélemény ido-mitója. Amig csak a kapitalisták rendelkeztek sajtóval, mennyi hazugsággal vezették félre a jóhiszemű közvéleményt, amelybe számos eset-ben hihetetlen gyűlöletet fakasztottak a munkás-osztály jogos követeléseivel szemben. Milyen

más a helyzet, amióta munkássajtó van. A köz-vélemény helyesen ismeri fel a dolgokat és sok-sok példa bizonyítja máshol is és nálunk is, hogy a közvélemény a munkásság mellé állt a hatalmasokkal szemben, amikor a munkás-sajtó révén megismerte az igazságot.

Amig ilyen védváraink vannak, nincsen mit félnünk. Különösen ha ezekkel szemben meg-tesszük kötelességünket. Öntudatos szaktársaink ugy az elmúlt évben, mint az elmúlt évtizedben hatalmas védőserege volt szervezeteinknek és szövetségünknek. Ha az új év és új évtized küszöbén még fokozottabban lesznek segítsé-günkre a további munkában és küzdelmekben, akkor igen közel az idő, amikor nem csupán tradícióból, hanem a megváltozott viszonyok és diadalunk tudatában köszönhetjük egymást: **Boldog új évet!**

Az állami fémbányák munkásainak döntőbírói határozata

Ellentétben az ellenzékben tett ígéreteivel szemben, a kormány a legmostohább munká-dónak bizonyult. A tizezrekre menő állami fémbányamunkások gondterhes sorsával vajmi ke-veset törődik az állam.

Az éhség és lerongyolódás következtében a biztos pusztulás stádiumába jutottak az állami fémbányák munkásai, de ezzel szemben a kor-mány még mindig a struc politikáját üzi. Amig a hadügyi költségek fedezésére nem kevesebb mint 9 milliárd 2 millió leit sajtolnak ki a nép vérverejtékéből, addig az állami fémbányászok és az ehhez tartozó vasipari munkásságnak napi 5—15 lei béremelést döntött meg a semmitőszék. A legjobb keresettel bíró vasipari szakmunkások havi munkabére nem haladja meg a 2800 leit, míg egy négytagu család minimális életszük-ségletének a fedezésére, a hivatalos statisztikák szerint is 8000 lei szükséges. De az ilyen ke-resettel bíró szaktársak is inkább fehér holló számban mennek, mert a közép és a középén aluli fizetések 1200—1500 lei között ingadoz-nak. A semmitőszék döntőbírája nem ezeket a szempontokat vette figyelembe, hanem nyilván az ország gazdasági helyzetét mérlegelte és ez-zel mégegyszer és valószínűleg nem utoljára bizonyították be a döntőbírói elvének csödjét.

Az állami munkásságot is megfosztották a sztrájk jogától és mindennemű egyetemes munka-viszonyai kötelező döntőbírói utján nyernek elintéztést. Paragrafusok közzé szorították a mun-kásság életfeltételeit. Minden, az állami fémbányákhoz tartozó munkágyomornak csak annyi ételmet szabad elfogyasztani és megemészteni, mint amennyit a döntőbíró meghatároz. A csil-logó kincseket, aranyat, ezüstöt, olmot és vasat bányászó éhes rabszolgák most már egy kiló krumplival több luxust engedhetnek meg maguk-nak, mert pontosan ennyit döntöttek meg szá-mukra a bukaresti semmitőszéken.

A döntőbírói jóvoltából immár a krumpli

is ugyanolyan luxuscikk lett a fémbányászok körében, mint az általuk kibányászott csillogó sárga arany.

Az iparügyi minisztérium hatáskörébe tar-tozó erdélyi állami fémbányák igazgatóságai felhozták azt az érvet is a munkásság követeléseinek ellensúlyozására, hogy a bányák defi-cittal dolgoznak. Ha ez tényleg fenn is állana, keresték-e vajjon az okokat is, hogy miért dol-goznak deficittel?

Legyen szabad utat engednünk egy kis fény sugarának ebben a kérdésben. Az állami fémbányák telve vannak zsirosan megfizetett magas-állású vezérigazgatókkal, igazgatókkal, főmér-nökökkel, hajcsárokkal, egyszóval mind olyanok-kal, akik efektíve a termeléshez nem járulnak hozzá, de akiknek zsufolt száma és magas fize-téseik folytonosan emelik az üzemek rezsijeit. De van még ezenkívül egy másik ok. A nemes és nemnemes fémek kibányászása és megmun-kálása teljesen primitív módon történik. A rossz gazdasági konjunkturára való hivatkozással az iparügyi minisztérium semmiféle beruházásokat nem eszközöl. Modern gépekre volna szükség, hogy ott, ahol az emberi munkaerő nem érvé-nyesülhet, a gép vegye át a termelés szerepét. Ebben a kérdésben ugyanolyan bűn terheli a jelenlegi kormányt, mint az előbbieket, amelyek semmit sem tettek az üzemek rentabilissá való tételére. De miért kell a munkásnak és csak a munkásnak viselni azokat a konzekvenciákat, amelyek a ráfizetésből származnak. A munkás amugy is viseli azt a rizikót, melyet a munka-körülmény folytán nem háríthat el az utjából. A folytonos 32—35 Celsius melegben való dol-gozás, a fémek megmunkálásával járó mérges-gázok és pornak a tüdőben való felszívó-dása hány munkáséletet rövidít meg és tesz a sirba. A ráfizetés vagy haszon egy más kérdés, amely nem hozható vonatkozásban a munkásság életfeltételeire vonatkozó kérdéssel. A jó kor-mánynak elsősorban az állami üzemekben dol-gozó robotosok sorsát kell szívügynek tekintse, mert a társadalom legtöbb egyéne ilyenfajta emberekből tevődik össze és ha az ilyen dol-gozó emberek nyomorultak, akkor nyomorult az egész nemzet.

Az erdélyi fémbányavállalatoknál dolgozó munkásoknak a munkafeltételek megjavítása iránt folytatott küzdelmeit az alábbiakban ismertetjük: Az erdélyi állami fémbányák munkásai és az iparügyi minisztérium képviselői között folytatott tárgyalások szeptember végén folytak le

BOLDOG ÚJ ÉVET

kívánunk szaktársainknak, elvtársainknak és összes jóakaróinknak

1930

Kolozsváron dr. Chirila Ioan munkügyi vezér-felügyelő elnöklete alatt. A munkáltató állam érdekeit az illetékes minisztérium és a konfliktusban érdekelt bányák részéről nyolc igazgató és mérnök védte, a munkások érdekeit a bányászszövetség részéről Gherman elvtárs, a vas-munkásszövetség részéről Munteanu elvtárs és a kereszthegyi, veresvizi, erzsébetbányai, felsőbányai, óradnai, kapniki, fernezselyi, verespataki, nagyági, vajdahunyadi és gyalári állami bányák munkásai által kiküldött 29 elvtárs védték és határozottsággal.

A munkásság kívánsága az volt, hogy a bérek egyenlővé emelkedjenek a jelenlegi bérkategóriák átlagával, az eddig érvényben volt járandóságok hozzászámításával, amihez 25% pótlék azoknak a munkásoknak, akik 28 Celsius-fok hőmérsékletet meghaladó munkahelyen dolgoznak, 35% pótlék, akik 30 Celsius-fok és 50% azok számára, akik 32 Celsius-fok hőmérséklet mellett, valamint azok számára is, akik romlott levegőjű munkahelyeken, forrásban, függőlegesen és hajlásban, vízben vagy olyan munkahelyeken dolgoznak, ahol az omlásból víz csöpög.

Az eddig érvényben volt kollektív szerződés 8-ik szakaszának a munkások a következő módosítását kérték: „A lakások felépítéséig a bányák és az üzemek igazgatóságai családok munkásoknak havi 300 lej, nőtleneknek havi 200 lej lakbérpótlékot fizet“.

Az állam képviselői ezt a kérést és a bérjavítási kérést is teljes egészében visszautasították. A munkások kiküldöttjei a kollektív szerződésbe kívánták foglaltatni a munkaszerződések 60-ik szakaszát, hogy betegség, vagy munkaképtelenség esetén a munkások 7 napra megkapják a fizetésüket az összes pótlékokkal együtt.

Az ipartügyi minisztérium küldöttjei ezt a kérést is kerekén visszautasították.

Végül a munkások kiküldöttjei kérték még egy egész sorozat sérelemnek az orvoslását, amelyek közül az ellenfelek csak egynéhány jelentéktelenebb kívánságot tartottak teljesíthetőnek.

Tehát a béremelésekre vonatkozó kéréseket visszautasították, de még kirívóbb tény az, hogy visszautasították a törvényben biztosított jogoknak az alkalmazását is.

Ezek miatt a tárgyalások teljesen eredménytelenek maradtak és így a munkakonfliktusról szóló törvény 16-ik szakasza alapján a további küzdelemnek a semmitözék, mint döntőbíró előtt kellett folytatódni.

Tárgyalások a döntőbíró előtt

Ezután a kiszállás után november 14., 15., 16. és 17-én Bukarestben elkövetkezett a döntőbírói tárgyalás. A munkásokat Gherman Eftimiu és Munteanu Nicolai elvtársak képviselték, akik mellett mint informátorok Covosan G. elvtárs Fernezselyről és Bálint József elvtárs Băiuşról vettek részt a döntőbírói ülésen.

A tárgyalás alatt csupán egyes kisebb jelentőségű kérdésekben jött létre megállapodás. Így többek között az állami vállalatok képviselői magukévá tették a 30 százalékos pótlékot azon munkások részére, akik 28–30 Celsius-foku hőmérsékű munkahelyeken és 50 százalékos pótlékot azok számára, akik 32 Celsius-foku hőségben dolgoznak. Azonkívül hivatalosan tudomásul vették a vállalatok képviselői a miniszter határozatát azon törvényes jogok alkalmazásáról, amelyek a szabadságot s betegség esetén az első 7 napi teljes bér fizetését biztosítják. A bérek rendezése tekintetében azonban ezek a tárgyalások sem vezettek eredményre.

A kollektív szerződésnek a bérekre vonatkozó rendelkezései fölött tehát nem történt döntés. A döntőbírói tárgyalás folytatását az elnök november 28-ára halasztotta.

A döntőbíró november 28–29-iki ülésén a munkásság delegátusai hivatalosan bebizonyították, hogy az erdélyi szénbányák vállalatainál dolgozó munkások 70–80%-kal kevesebb bért kapnak, mint a magánvállalatok munkásai. Elvtársaink beigazolták azt, hogy a munkások bérei csökkentek, mert a napi 8 lej személyi és drágasági pótlék kifizetését 1927-ben beszüntették. Másrészt pedig 1924-től 1928-ig a drágaság 33%-kal emelkedett és ezen idő alatt az állami vállalatok munkásainak a bérei csak 2–23%-kal emelkedtek.

Mit határozott a döntőbíró?

Elvtársaink mindezeket előterjesztették és bizonyították a döntőbíró november 28–30. napjain tartott tárgyalásain.

A döntés

A semmitözék december 9-én, hétfőn meghozta a régen várt döntőbírói határozatot, amely még azok számára is keserű meglepetést okozott, akik a döntőbírói határozattól a legkevesebbet remélték. Rătescu, a semmitözék II. szekciójának elnöke, aki az állami bányavállalatoknál helyszíni szemlét tartott és meggyőződött róla, hogy a munkásság mily nyomorúságos viszonyok között kinlódik, mégis az igazságtalanságtól riktó határozatot hozott.

A döntés a bányászok, az I. és II. oszt. bányászok, az I. és II. osztályu bányaközművesek, a bányászsegédmunkások béreit csupán napi 5 lejjel javította meg.

A döntés még a következő jelentősebb előnyöket ítélte meg a munkások javára:

1. Mindazok a munkások, akik ugyanazon vállalatnál legalább 6 hete vannak alkalmazásban: betegség, baleset, vagy mozgósítás miatti távolmaradás esetén az első 7 napra eső teljes bért meg kell kapják.

2. Munkahiány miatt történő elbocsátásoknál ezentúl az igazgatóság nem küldheti el, akit ő akar, hanem tekintetbe kell vegye, hogy az elbocsátandók ne a régibb idő óta ott dolgozó munkások közül kerüljenek ki.

3. A munkásoknak évente 7-től 30 napig terjedő fizetett szabadságidőre van joguk.

4. Napi 5 lej bérjavítást kapnak még a felszínen dolgozó napszamosok.

5. A szakmunkások és specialisták számára külön kategória készül, amelybe a kohászok, aranyfinomítók, vegyészeti munkások és a különböző üzemek szakmunkásai tartoznak. Ebbe az osztályba sorozzák be az egyes jobb munkásokat az I. osztályu kohászok vagy ipari munkások közül, akik napi 15 lejjel magasabb bért kapnak.

6. A bányákban, a gyűjtőkemencénél, a Plitz-kemencénél, a finomítóknál, a válogatóknál, az ólomleeresztőknél, az öntődéknél stb. munkahelyeken dolgozó munkások 150 lejes áron kapnak bakancsot.

A semmitözék elnökének döntése kinos elkeseredést váltott ki a munkásság táborában. A nyomor tovább szedi áldozatait, a helyzet semmit sem változott, de egy tapasztalattal gyarapodtunk és ez az, hogy minden erőnkkel tovább kell harcolnunk, hogy a sztrájtörvény, amely guzsba köti a munkásság szabad akarátát, a papirkosárba kerüljön, mert itt van ennek a legméltóbb helye.

A resicai munkásság helyzete

A resicai UDR. igazgatóságának munkás-elbocsátási tervét, amelyet a tél folyamán akar keresztülvinni, valamint a munkásságnak ebből származó nagy nehézségeit vázoltuk a szaklapunk multhavi számában.

A municó-osztály megszüntetésével december hó elején 75 munkást bocsátott el az igazgatóság. Nyomban következett a hengerében dolgozó munkások közül 45 munkásnak az elbocsátása és ma már az elbocsátások a gyár egész területén és az összes műhelyeiben folynak. December 24-én a szakszervezet 380 munkanélküli munkást mutat ki, de ez a szám nem teljes, mert sok száz munkásnak, akik a megye közeli falvaiban laknak, még nem volt módjukban bejelenteni munkanélküliségüket. E nagyszámú munkanélküliek táborán kívül még egynéhány százra rug azoknak a száma, akik felmondásban vannak és akiknek december 31-én járt le a felmondási terminus. Az UDR. igazgatósága részéről alkalmazott munkáselbocsátási módszer a legjogosabb felháborodást váltja ki mindenki részéről.

Az 1929. év nyarán a resicai munkásság szintén az elbocsátások rémével lett megfenygetve. Ez alkalommal történt közbenjárások folytán ígéret tétetett, hogy az üzemnél balesetet

szenvedett munkások, akiknek a munkaképeségük is csökkent, nem lesznek elbocsátva.

Azonban az adott ígéret ellenére, a jelen elbocsátásoknál éppen a balesetet szenvedett és az üzemben megrokkant munkások vannak az utcára kidobva, a szent profit nagyobb dicsőségére, valamint annak hálájául, hogy ezek a munkások feláldozták testi egészségüket azért, hogy mégjobban megduzzassák a részvényesek zsebeit. Hol fognak ezek a szerencsétlenek munkaalkalomhoz jutni akkor, amidő rokkantságuknál fogva már nem tudnak hasznosnak hajtani.

Néhány száz munkásnak a 14 nap felmondási ideje új napján járt le. Tehát ezek is kenyér nélkül maradnak abban az időben, amidőn egy szebb jövőt reméltek, mint az ó-évben volt. Elképzelhető, milyen lelki tudattal, milyen gondokkal mehettek családjaik körébe, a kenyérkereső apa és férj, akit epedve vártak odahaza, hogy gyermekeinek örömet hozzon, de az örömhelyet a nyomort és éhséget jelentő felmondólevelet hozta.

Ez volt a karácsonyi és újévi ajándék, amellyel megjutalmazta a resicai dolgozó munkásságot az UDR. igazgatósága. Az elbocsátott munkások között van egy olyan kategória is, amelynek roppant siralmas helyzete van. Vannak munkások, akik 40–60 évet töltöttek el az üzemi szolgálatában megszakitás nélkül s most egyszerre az utcára dobták őket annak a jelszónak az alapján, hogy már nem alkalmasak a munkára. E munkások egy részének az a szerencse jutott, hogy a nyugdíjalapra (Bruderlade) jogosultaknak tekintették. Ezek napi 33 lej nyugdíjban részesülnek. Van azonban a munkásságnak egy olyan tekintélyes számú tábora, akikkel annakidején a nyugdíjalapra nem vettek fel azon indokkal, hogy tüdővészések és más betegségekben szenvednek. Ezek a munkások az igazgatóságnak ugynevezett „kegyelem“ nyugdíjára vannak ráutalva, mely nyugdíj napi 10–16 lej, de ezért is minden évben a legalázatosabb kérvényt kell benyújtani az UDR. igazgatóságnak, ellenben ki vannak téve annak a veszélynek, hogy ezt is elveszítik.

Nagyon sok öreg munkás, akik egy egész életen keresztül dolgoztak az UDR. vállalatainál, most koldustarisznyával az utcasarkon kéregetnek fiatalabb kollegáiktól, akikre ugyanaz a sors vár, ha már nem bírják a munkát.

Igy néz ki a kapitalizmus jótéteménye.

Fenti sorokban rámutattunk a számos munkáselbocsátásból származó nyomorra, lejjebb pedig rámutattunk az elbocsátások tulajdonképpeni okaira.

Előzőleg is történtek elbocsátások Resicán, azonban azok nem voltak „véglegesek“, hanem csak ideiglenesek, vagyis az elbocsátott munkások jogai a munka újravételekor érvénybe léptek teljes egészében, ugymint fizetéses szabadság, tűzifa, családi pótlék stb.

Az 1926 évi kollektív szerződés is tartalmazza azt, hogy ha egy elbocsátott munkás egy éven belül újra visszatér a munkába, mindezen jogai újból elismertetnek. Hasonlóképpen a hadsereg kötelekében eltöltött idő nem jelentett megszakítást, de ezenkívül a háboruban eltöltött idő, valamint a tanoncidő, mint az üzemi szolgálatban eltöltött időnek számítattott.

A munkaszerződés törvényének életbeléptetésével az igazgatóság nem tartja többé számon a kollektív szerződés rendelkezéseit és üldözi a munkásságot. A jelen „végleges“ elbocsátások is egyrészt az a célt szolgálják, hogy amikor a munkásokat újból felveszik munkába, mint új munkások fognak tekintetni. És így nem lesz köteles az igazgatóság a fizetéses szabadságot és egyéb jogokat megadni.

Az igazgatóság részéről történő eme jogok elrablása ellen a munkásság a legélesebben tiltakozik.

Ugy a kerületi munkaügyi inspektorátus, valamint a munkaügyi minisztérium is terjedelmes memorandumban lettek tájékoztatva a resicai munkásság helyzetéről. A memorandum benyújtása idejéig jó darab idő telt el, a minisztérium annakidején azt ígérte, hogy tanulmányozza a kérdést és a munkásságot maga értesíteni fogja. — Nem tudjuk, mennyi ideig fog még tartani a kérdés tanulmányozása, — de egyelőre meg kell mondanunk.

A resicai munkásság jól van lakva már a „tanulmányozásokkal“, „hivatalos vizsgálatokkal“, mert ezek még soha sem hoztak semmi

helyzetjavulást. A kormány kötelessége, hogy siettesse a kérdés tanulmányozását és ezáltal nyugalmat hozzon, mert ellenesetben a felelősség a kormányra hárul, ha a munkásság elveszíti a türelmét és saját maga fog igazságot csinálni.

Az újságokban jelentéseket és statisztikai adatokat olvasunk arról, hogy a CFR-nek annyi száz és száz mozdonyra, vasúti hidakra, sinekre van szüksége, hogy a közlekedési forgalmat akadálytalanul lebonyolíthassák. Joggal elvárjuk, hogy ezen megrendelések az ország gyáraiban eszközöltessenek, hogy ezáltal a munkanélküliek munkaalkalomhoz jussanak.

De ezzel szemben azt látjuk, hogy a megrendelések a külföldi gyárakban eszközöltetnek. Állításunk bizonyítására elég lesz, ha kimutatjuk, hogy 14.000 tonna súlyu, 350 millió értékű vasúti hidfelszerelésből a külföldi gyárak 9 ezer tonna megrendelést kaptak, míg a belföldi iparnak alig jutott 5 ezer tonna megrendelés. Ezenkívül 100 mozdonyról szóló megrendelést kaptak a külföldi gyárak és e megrendelés igazolására felhozzák azt, hogy 57 millió lejt spórolt volna az állam az áraknál illetően, szemben azzal, ha ezt a megrendelést a belföldi ipartól eszközölte volna.

Ezen állítások valódiságáról nem tudunk meggyőződést szerezni, azonban annyit megállapíthatunk, hogy ha az állam a mozdonyoknál 57 milliót nyert, úgy a másik oldalon százmilliókat veszített, mely összegek munkabér fejében lettek volna kifizetve és ezzel emelte volna a munkásság ezreinek fogyasztóképeségét, ami szintén a gazdasági fellendüléshez vezetett volna. Azon eljárással, mint amely szerint a kormány ezen ügyben intézkedett, megerősítette a külföldi ipar pozícióját, amikor az ország belföldi ipara teljesen pang.

Ha a kormány nem fog tudni egy impulzust adni a gazdasági életnek, akkor a mozdonyokon megspórolt 57 milliónak semmi értelme nem lesz, mert nemzetgazdasági szempontból felbecsülhetetlen károk származnak.

A resicai szakszervezet számtalan esetben felhívta a kormány figyelmét memorandumok útján a nyomasztó helyzetre. A helyzet megoldását, a munkásság segélyezését illetően javaslatokat is tettünk, de eddig szavunk nem talált meghallgatásra. A felelősség nem fog minket terhelni.

Községi választások előtt

Az új közigazgatási törvény alapján, a közeljövőben megtartandó községi választások. Ez szükségessé teszi, hogy szaktársaink és szakszervezeteink máris foglalkozzanak e kérdéssel és a szociáldemokrata párttal a legteljesebb egyetértésben tegyék meg az előkészületeket e választásokra. A szakszervezeteknek ugyanis rendkívüli érdekük fűződik ahhoz, hogy a községek, városok igazgatásában a munkásság képviselői bekerüljenek és ott olyan községi politikát folytassanak, vagy olyan folytatására készítsék a polgári pártokat, amely a munkásérdeknek a legmegfelelőbb.

A sok és nagyon súlyos érdek közül csupán egyet kívánunk részletesebben foglalkozni, azzal, amely a legaktuálisabb: a munkanélküli segély kérdésével. A külföldi államokban az állami munkanélküli segélyezéshez vezető út a községeken keresztül vezetett. Amikor a munkásság képviselői nagyobb számmal vagy teljes többséggel kerültek be a községi tanácsokba, bevezették a községi munkanélküli segélyt és ugyanakkor a kormányokat is arra kényszerítették, hogy hozzájáruljon ezeknek a terheknek a viseléséhez. Így alakult ki az a még ma is sok államban levő jogállapot, hogy az állam és a községek együttesen járulnak hozzá a munkanélküliek támogatásához.

A községi költségvetés mikénti összeállítását a tanácsosok összetételétől függ. Amint a polgári pártok községi tanácsosai sok mindenféle haszontalan kiadásokat állíthatnak be a költségvetésbe, úgy a munkástöbbséggel, vagy döntő befolyással bíró számú munkástanácsosok a munkanélküliek rendszeres támogatására állíthatnak be bizonyos összegeket a költségvetésbe. Ebből a szempontból sem lehet miudgy, hogy kiből áll a tanács és ezért fontos azokban a munkásság mentől nagyobb számú képviselő. Amellett természetesen a polgári pártok nem irányítják a községi igazgatást a község összlakosságának egyetemes érdekei szerint, hanem

úgy, amint a párt, osztály avagy klikkérekeik ezt kívánatossá teszik.

Ezért kell a munkásságnak nagy előkészületeket tenni a községi választásokra, hogy azokba bejutva, szolgálhassák a község lakosságának egyetemes érdekeit. Szaktársaink ezen a téren is meg kell tegyék kötelességüket és azzal a lelkesedéssel, amellyel a munkásság minden küzdelmében kiveszik részüket, ebben a küzdelemben is a csatasor élén kell álljanak. Ezért: készüljünk fel, ha a parancs az urnákhoz szólít, hogy teljesíthessük kötelességünket!

A zsilvölgyi munkásság kollektív-szerződése tárgyalások útján kötött meg

Mig a munkásosztály a fekete gyémánt birtokában (Zsilvölgye) elérkezhetett ahhoz az állomáshoz, hogy a földalatti és a felszínen dolgozó rabszolgáknak egy olyan kollektív-szerződés köttessék, amely a minimális életlehetőségeket biztosítja, az ügy oltárán 25 proletárnak kellett magát feláldoznia.

A munkásosztály történelmében még találkoztunk a zsilvölgyi tragédiához hasonló eseményekkel és ezekből kristályosodik ki tisztán az az út, amelyet nekünk követnünk kell. Azok, akik nem akarnak látni és hallani, azok, akik a proletáriátus fenkelt ideáljával szemben merev és nemtörődöm álláspontot foglalnak el, továbbra is vak eszközként fognak szerepelni a kapitalizmus kezében, továbbra is, mint agentprovokatórok, mint mélyen meghajló szolgák fogják a kapitalizmus érdekeit szolgálni, de ugyanakkor ezek a munkásság legveszedelmesebbk ellensége.

Az agentprovokatóroknek mindig az a csunya szerep jutott — megbontani a munkásosztály egységét, akár a nacionalizmus, akár a sovinizmus vagy bolsevizmus álarca alatt. Ők rendszeren ott vertek gyökeret, ahol a kapitalizmusnak hozandó jó szolgálatukért busás jövedelemre tehettek szert. A Zsilvölgye egy nagy-szerű hely volt az agentprovokatóroknek. Befészkelték magukat ebben a tartományban, mert az eddigi kormányok oltalmát érezték maguk mögött. De nem voltak hiányában a helyi hatóságok erkölcsi, jobban mondva erkölcsstelen támogatásának sem és a társaságok bőkezű anyagi támogatásával sikerülhetett a gyilkos fegyverek elé vezetni a munkásságot.

A kollektív-szerződés tárgyalása kapcsán az agentprovokatórok Bogdan Nicolae nemzeti-parasztpárti képviselővel az élén újból a lát-határra kerültek.

Mintegy 280 aláírással, amelyből, mint utólag kiderült, 160 meghamisított aláírás volt, megjelentek a kollektív-szerződés tárgyalásánál és itt döntő szerephez akartak jutni. Ez alkalommal azonban az agentprovokatórok kiszorultak. Igen nagy rizikó lett volna a társaságok részéről is, hogy a 160 hamis aláírással ellátott agentprovokatórokat támogassa, szemben a munkásság igazi képviselőivel, akik tizezrek aláírásával ellátott meghatalmazással bírtak. De az agentprovokatórok, mindannak dacára, hogy működésük fiaskóval végződött, a munkaügyi minisztérium támogatását élvezték és így történhetett meg az, hogy birtokában voltak a tárgyalásokról felvett jegyzőkönyvek másolatainak, mielőtt ezek alá lettek volna írva a tárgyaló bizottsági tagok által.

Az alábbiakban közöljük a zsilvölgyi munkásság kollektív-szerződésének fontosabb rendelkezéseit. A kollektív-szerződés tárgyalásai Bukarestben folytak le 1929 december 18—23-án a munkaügyi minisztérium vezérigazgatója, M. Georgianu elnökle mellett és Tárnoveanu aradi munkaügyi inspektor jelenlétében. A romániai vas-, fém- és vegyipari munkások szövetségének képviselőiben Muntean Nicolae, a zsilvölgyi kerületi titkárság képviselőiben Gârboveanu Simion vettek részt a tárgyalásokon. A vasmunkások kiküldöttel még a következők voltak: Petrozsényből Stanciu Iosif, Lupényből Kis Ioan, Petrilaról Bîro Ioan, Lónyáról Szöke Albert és Vulkánból Repede Viktor szaktársak.

A bányász munkások szövetségét Gherman Eftimiu elvtárs képviselte, részt vettek még a tárgyalásokon Banciu és Mihail zsilvölgyi bányásztitkárok és a zsilvölgyi bányászklubok.

A kollektív-szerződés megkötött a lupényi, petrozsényi, lónyai (zsilvölgyi) bányatársaságok és a romániai vas-, fém- és vegyipari munkások, a bányászok és építők szövetségeihez tartozó munkás szakszervezetek között.

A szerződés tartama 1 1/2 év, mely kezdődik 1930 január 1-én és lejár 1931 június 30-án. Ezen idő alatt

a munkabérek minden 6 hónapban revízió alá veendő a felek által elfogadott index alapján.

Munkafeltételek

A felszínen dolgozó munkások részére a munkaidő napi 8 óra (tényleges). A bányában dolgozó munkások részére a napi 8 órai munkaidőbe beleszámítatik a bányába való le- és felszállás.

(A törvényszéki döntőbírósi határozatban a bányába való le- és felszállási idő nem volt beleszámítva a 8 órai munkaidőbe és ezek a munkások 9 és fél órát dolgoztak naponta, de csak 8 órára kaptak fizetést).

Tulórák csak a 8 órai munkaidőről szóló törvény rendelkezései alapján végezhetők. A tulórák a rendes órabérek felül 50% os bérpótlékkal díjazandók. Az ünnepnapon végzett tulórákért 100 százalékos bérpótlék fizetendő.

Szigorúan tilos a kötelező és önkéntes túlmunkák végzése, mint ahogyan az a múltban a döntőbírósi határozat szerint volt.

Szabadság

Bármely kategóriához tartozó munkás a munkaszerződés törvényének rendelkezései alapján évi 7—30 napi fizetéses szabadságban részesül. A szabadság folyósítására vonatkozó szolgálati idő megállapításánál az erőhatalmi (fortá majorá) okokból történő megszakítások, ugyszintén háború, katonai szolgálat, fegyvergyakorlat, hosszabb betegség, balesetek, nehéz családi okok, munkanélküliségből történt elbocsátások, mint szolgálati idő véteket figyelembe.

A tanulók évi 15 napi fizetéses szabadságban részesülnek.

Az üzemek azon munkásai, akik legalább 6 héttel szolgálatot bírnak, belegség, fegyvergyakorlat vagy baleset esetén jogosultak az első 7 napra járó fizetésre.

Halál esetén az özvegy, vagy gyermekei, vagy azon családtagok, akik az elhaltal egy fedél alatt laktak, élvezni fogják 3 hónapig minden ellenérték nélkül a természetbeni lakást. Ezenkívül az özvegy és 18 éven aluli kiskorú gyermekei jogosultak az elhalálozott 1 hónapi fizetésére, ha ennek egy évi szolgálati idője volt az üzemnél, 2 hónapi fizetésre, akiknek 1—3 évi szolgálatuk volt és 3 havi fizetésre a 3 éven felüli szolgálatot bíró munkások után.

A felmondási idő alatt a munkásnak joga van munkakeresés céljából napi 4 szabad órát hiányozni a munkából, mely idő összesen nem lehet több, mint 2 nap.

A munkásdelegátusok tarthatnak gyűléseket munka- idő után a társaságok névsorfelolvasásra berendezett termeiben.

A fizetési- és akordlisták minden társaságnál 5 napig kifüggesztendők és azután ezek a szerződést megkötő szervezeteknek átadandók.

A munkások rendelkezésére teljesen ingyen bocsátandók a szükséges szerszámok, fejse kivételével. Hasonlóképpen az összes kapott szerszámok kicserélendők. (E rendelkezés a bányászokra vonatkozik.)

Élelmiszer

A munkások élelmet, ruházatot és lábbelit kapnak önköltségi áron a társaságok konzumából, anélkül, hogy kötelezve lennének, hogy ezeket inuen szerezzék be.

Azok a munkások, akik 1926 október 31-én a társaságok szolgálatában voltak, a személyes pénzbeli segély helyében ők és családjaik szintén élvezhetik a természetbeni kedvezményeket az 1922. évben kötött kollektív-szerződés alapján, amennyiben a szerződés megkötésétől számított 3 hónapon belül, azaz 1930 március 31-ig írásban lemondanak a pénzbeli segélyről. Azok a munkások, akik 1926 november 1-je után léptek az üzem szolgálatába, szintén részesülnek az élelmiszer kedvezményében a megállapított ellenérték összegének fejében.

Azok a munkások, akik nem akarnak az élelmiszer kedvezményében részesülni, továbbra is megkapják ennek ellenértékét készpénzben.

Munkabér

A jelenlegi munkabérek emelésére 30 millió lejt utalnak ki a társaságok a következő elosztás szerint: A petrozsényi, lónyai és zsilvölgyi társaságoknál a bányában dolgozó munkásoknak 6%, szakmunkásoknak 8% a bérelemes. Napszámások, nők és tanulók 12%-os bérelemést kapnak. A lupényi bányákban dolgozó munkások 4%, szakmunkások 5%, napszámások, nők és tanulók 6,7% bérelemést kapnak a tényleges munkabérekre.

A hiányosan felrakott vagonettek a bányászoknak 50%-ban elismertettek.

A szakmunkások 3 fizetési osztályba soroltatnak és minden osztálynak egy A és B osztálya lesz. Az osztályokban való beosztás a következőképpen történik. Azon munkások, akik felszabadulásuk óta 4 éves segédek, a III-ik osztályba, a négy éven felüliek a II-ik osztályba és az 1-ső osztályba azok sorolandók, akik fejlettebb munkaképességgel rendelkeznek.

A petrozsényi, lónyai és felsőzilvölgyi társaságok az eddig folyósított tüzelőanyagot kívül a munkásoknak 2 méter tűzfát folyósítanak ingyen. A kimutatott eredményeken kívül a régi döntőbírósi határozatban foglalt és még jelenleg érvényes pontok a munkásságra nézve kedvező formában nyertek módosítást.

Zárolás!

A brassói „Schiel“ vasöntöde és gépgyár öntőmunkásai súlyos konfliktusban vannak a gyár igazgatóságával. A konfliktus elintézéséig minden öntőmunkás a legszigorubbán kerülje Brassót.

A munkanélküliség katasztrófába sodorja a munkásságot

A kapitalista termelési módnak egyik legveszedelmesebb kísérőjelensége a munkanélküliség. Nagy ipari válságok idején ezer és ezer munkást bocsátanak el. Senki sem kérdezi a nélkülözésbe taszítottaktól, vajjon miből tartják el magukat és a családjukat? A tőkének nincs szíve és nincs részvéte a szenvedők iránt. Az állam és a község szintén nem sokat, vagy vajmi édeskeveset törődik a munkanélkülivé lett munkásokkal. Az állam mai összetételében a kizsákmányoló tőkéseknek egy biztosítási intézete s legfőbb gondja és törekvése abban merül ki, hogy biztosítja a munkáltatóknak a megfelelő munkanélküli jövedelmet: a profitot. A község vagy város pedig ugyancsak a burzsoázia istápolását tekinti legfőbb feladatának.

Millió és millió munkás és azoknak családtagjai idő előtt pusztulnak el a munkanélküliségből származó hiányos életfeltételek miatt. A munkásság nagy feljajdulása, de még inkább megfeszített erejű küzdelmei rákényszerítette ugyan azoknak az országoknak kormányait, amely országokban a munkásság szervezetsége hatalmat jelent, hogy rendszeres munkanélküli segéllyel enyhítsék a nyomorgók szenvedéseit. Azonban azokban az országokban, ahol a munkásság ereje gyengébb, mint a hatalmonlévők reakciós uralma, azokban az országokban bizony nem sokat törődnek a munkanélküliek sorsával.

Romániában is ez a helyzet. Az évek hosszú során át minden olyan követelés hiábavaló volt, hogy a kormány gondoskodjék a munkanélküliek támogatásáról. Az utóbbi két évben ez a helyzet csupán azzal a jelentéktelenséggel javult, hogy amióta a községi tanácsokban helyet foglalnak elvtársaink, karácsonyi ünnepek alkalmával az egyes városok kiutalnak bizonyos összegeket és ezt teszi a kormány is. Ezekkel a módszerekkel azonban egy cseppet sincsen segítve a munkanélküli munkásságot. A polgári bölcsök itt úgy járnak el, mint az a híres orvos-tanár, aki a lázban fekvő betegnek szánt flastromot a beteg lába helyett az ágy lábára ragasztotta és mint aki jól végezte dolgát, tovább kullogott, abban a szent meggyőződésben, hogy kötelességének hiven eleget tett.

Mert országunkban is így cselekednek az itteni kormány és városi vezetők bölcs professzorai, azért nálunk a munkanélküliség még borzalmasabb következményekkel jár, mint másutt.

Holott Romániában az egész gazdasági válságot voltaképpen az eddigi kormányok rossz gazdasági politikája idézte elő és kevésbé az általános világgazdasági helyzet. A nagy ipari válságok, amelyek megrázkódtatják a nyugati nagy ipari államokat, csupán jelentéktelenül járultak hozzá az itteni ipari válsághoz. Hiszen Románia iparcikkében nem exportállam, tehát nem mondható, hogy a világháború különböző okai miatt elvesztette volna ipari piacait. Azt sem lehet állítani, hogy mezőgazdaságunk annyira indusztrializálódott volna, hogy nincsen felvevőképessége ipari cikkekben. Aki ismeri mezőgazdaságunk termelésének primitív mivoltát, az tudja, hogy abban óriási szükség van iparcikkben, sőt annyira nagy a szükséglet, hogy a közelmúltban tartott egyik agrárgyűlésen az egyik felszólaló azt javasolta, követeljék a kormánytól, hogy a mezőgazdák külföldről hozzanak be mezőgazdasági eszközöket buza ellenében, vagyis cserében. Ezt azzal indokolták, hogy nem értékesíthetik gabonájukat az ország belsejében.

Ha kissé behatóbban foglalkozunk ezzel a kérdéssel, a következőket láthatjuk: A mezőgazdák panaszkodnak, mert nem tudnak tudni a termelésükön, az ipari munkásság nyomorog, mert nincs munkaalkalom. Nem nehéz megállapítani, hogy ha a kormány erőteljes iparfejlesztő politikával lehetővé tenné az iparcikkék termelését, akkor a mezőgazdasági iparcikkékek el lehetné látni a mezőgazdaságot; ez viszont fogyasztóképesse tenné az ipari munkásosztályt és ezáltal a mezőgazdák termelése fogyna. Nem kellene tehát külföldről behozni iparcikkéket és a mezőgazdasági termékek nagyobb arányú fogyasztását is biztosítani lehetne az ország területén belül. Bölcs professzoraink azonban nem a beteg lábára, hanem az ágy lábára ragasztják a lázcsillapító flastromot.

Károsan befolyásolja a munkásság helyzetét az a nagyarányú ipari koncentráció is, amely országunkban végbemegy. De még nem került nyugvópontra. És ez is egy példája annak, hogy a belföldi kapitalisták hazafias jelszavai mennyire csupán osztály és pártérdekeik elleplezését szolgálják.

A liberálisok tönkretették az ország iparát „prin noi înşine“ (mindent a saját erőnkől) jelszavukkal, holott ugyanakkor a külföldi bank-érdekeltségekkel dolgoznak együtt. Élénk bizonyítéka ennek a Resica-üzemek esete. Amióta a bécsi Bodenkreditanstalt csődbe ment és felszámolt, a Resica-üzemek nagy átalakulás alatt állanak. A liberálisok kezdik elveszíteni befolyásukat ennél a hatalmas ipari vállalatnál, amelynek élére Ausschnitt és a mögötte álló érdekeltség került, amely a Nadrág-Kalán-Titan-üzemek birtokában is lévén, Románia leghatalmasabb ipari koncernje van kialakulóban. A kapitalista urak persze kibírják az ilyen átalakulásokkal járó következményeket, de nem bírja ki a munkásság, amelynek mindennapi kenyere csupán akkor van biztosítva, ha dolgozik, ha munkaalkalma van. Már pedig csak úgy, mint mindenütt az országban, úgy Resicán is, borzalmasan siralmas a munkásság helyzete. Ezt az egykor gyönyörűen virágzó ipari vállalatot a pártpolitika a pusztulásba vitte a munkássággal együtt. Sajnos, a jelen kormány sem követett e tekintetbe más irányt. Csak azért, hogy e vállalatokat, mert liberális érdekeltségek voltak, ne juttassa munkához, a külföldről rendelte meg azokat a vasúti anyagokat, amelyeknek resicai gyártmánya még a béke idejében is elsőhelyen álltak. És amíg a resicai munkásság munkanélkülivé lett és a legsúlyosabb viszonyok közé került ennek következtében, addig sok százezres vándoroltak ki az országból, ami kereskedelmi mérlegünket károsan befolyásolta, mert deficitet idézett elő.

A munkásosztály a jelen kormány politikáját tehát kétfős áldozattal kell megfizesse: először: munkanélküliséggel, azután: azokkal a súlyos adókkal, amit nyomorusága mellett még fizetnie kell azért, mert a kormány külföldi megrendeléseivel deficitet idéznek elő az állami költségvetésben, aminek kiegyensúlyozása súlyos adóterheket jelent. Amint láthatják szaktársaink, a munkásosztálynak igen drágán kell megfizetnie a nemzeti-parasztipártba helyezett sok bizalmát.

De a resicaihoz hasonló a helyzet az egész országban. Borzalom és pusztulás mindenütt. A kormány pedig a militarizmusra költi a milliárdokat és nem az ipar fejlesztésére, nem munkaalkalmakra, nem a munkanélküliek segítetésére. Meddig fog ez így tartani? Erre a kérdésre senki más nem adhat feleletet, csupán a romániai munkásosztály. Tőle függ, meddig tűri még a kormánynak ezt a gazdasági politikáját. Meddig viseli türelemmel és némasággal a nyomoruságát. Ahogyan a külföldi államok nem pusztultak belé, hogy az állami munkanélküliséget bevezették, úgy Románia sem pusztulna belé, ellenben a pusztulástól megóvná és megmentené legértékesebb termelő erőit. Ha pedig a kormányok ezt meg nem értik, a munkásságnak rájuk kell kényszerítenie, hogy ezt megértsék. Ezt követeli meg a proletáriátus és a proletárgyermekek érdeke.

Üveges munkások köréből

A tordai üvegyári munkások megkötötték kollektívszerződésüket

Hosszas, négy hónapi tárgyalás után megkötötték a tordai üvegyári munkások kollektívszerződését. A szerződés érvényét visszamenő hatállyal 1929 augusztus hó 1-től 1930 augusztus 1-ig állapították meg a felek.

A munkafeltételeknek és munkabéreknek a szerződésben való lefektetésén kívül a Munkaszerződés törvényében foglalt fontosabb rendelkezések is befigyaltak a kollektívszerződésben. Nevezetesen: Fizetési szabadságok, évi 7—10—14—30 nap, betegség, vagy fegyvergyakorlatra behívás esetén az első 7 napra járó fizetés, a munkában levő családtagok elhalálása esetén az özvegy és 18 éven aluli utódainak 1—3 hónapi fizetés.

A munkások delegátusai utján ellenőrizhetik a termelés mennyiségét és minőségét.

A tordai üveges munkások szervezetük erejével biztosíthatják a maguk részére emberségesebb munkafeltételeket s e körülmény példának kell szolgáljon a romániai szervezetlen üveges munkásoknak, akik embertelen életet élnek az üveges kapitalisták poklaiban.

A hosszú politikáját folytatja a „Schiel“-gyár

Ismeretes szaktársaink előtt a brassói Schiel vasöntőde és gépgyár munkásainak a törvényben biztosított fizetési szabadság miatt a múlt év augusztus havában kitört három napos sztrájkja. A Schiel-gyár igazgatósága jó hosszú ideig csürte-csavarta e kérdésnek törvényszerinti megoldását mindaddig, míg az elkeseredett munkásság a sztrájk fegyverével volt kénytelen érvényt szerezni törvényes jogának. A munkásság szolidaritása erősebbnek bizonyult, mint a kapitalista reakció és a konfliktus elsimitására felvett hivatalos jegyzőkönyvben Schiel, a gyár vezérigazgatója megállapodásra jutott a munkásság megbízottaival, hogy 1929 december hó 31-ig az összes szabadságra jogosult munkások részeseül fognak a fizetési szabadságban. Ettől a perctől kezdve a Schiel-gyár a bosszú politikáját folytatja a munkássággal szemben. A munkaszerződés törvényének kijátszása céljából, munkahiány ürügye alatt elbocsátja leg-
régebb munkásait és ráadásul új munkamethodusokat akar önkényesen bevezetni, melyek folytán megfoszsa a munkásságot eddigi jogaitól.

Az első lépés ebben az irányban már megtörtént, Tóth József öntő szaktárs, a gyár főbizalmi férfiának elbocsátásával. A munkahiányra való hivatkozással most a gyár az akkord-rendszert kívánja bevezetnie az öntődében.

Az öntődében mindezekig az órabéres prémium-rendszer volt bevezetve. E rendszer mellett az öntő munkásnak, mint a legprecízebb gépnek kellett dolgoznia, ha egy minimális keresetet el akart érni. A prémium-rendszer az akkord-rendszernek egy hajtása és alkalmas a kapitalisták szempontjából arra, hogy néhány hajcsár megspórolásával (habár e tekintetben nem igen spórolnak a kapitalisták), a munkaerő maximumát sajtolják ki a munkásokból. Ezzel szemben a Schiel-gyár olyan teóriákat akar bevezetni a termelés folyamatába, amelyek a mi viszonyainkhoz semmiesetre sem alkalmasak, nem válnak be és a gyakorlatban csődöt fognak mondani.

Jóllehet, hogy vannak a külföldön olyan öntődék, ahol az akkord-rendszer van bevezetve. De ezek, amíg eljuthattak az akkord-rendszer megvalósításáig, a technika fejlődésének évszázados fokozatain kellett keresztül menniök. És itt is csak a tömegcikk gyártásánál és megfelelő Norrichtungok alkalmazásával érvényesülhet az akkord-rendszer. A Schiel-gépgyárban tömegcikkök öntésére, illetve formázására már be vannak rendezkedve formázó gépekkel. A formázó gépeken csak erős fizikumú betanult napszámos munkások dolgoznak. A tanult öntő szakmunkások csak azokat a munkákat végzik, amelyeket nem lehet gépeken előállítani. Ezek a munkák nagyon különbözők és az öntő munkásokra hárul az a feladat, hogy az ezekhez szükséges előkészületeket megcsinálják. És itt téved az igazgatóság, ha úgy gondolja, hogy a különböző variációjú munkák előállítására érvényesülhet az akkord-rendszer.

A Schiel-gyári öntőmunkások éles álláspontot foglaltak az akkord-munka önkényes bevezetése ellen. Ez ügyben a brassói szakszervezet megtette a szükséges lépéseket a munkaügyi inspektorátus utján és a karácsonyi ünnepek után tisztázódik a helyzet s a hivatalos tárgyalások megkezdődnek.

E hurokat a Schiel-gyár már régen megpendette és felkészültünk a támadásra. Nem támadunk, hanem védelemre kényszerülünk és e védelmi harcban a brassói öntőmunkások öntudatuk magaslatán állanak.

Az igazgatóság részéről történő elbocsátások, a főbizalmiférfi elbocsátásával egy arculcsapást jelent a munkásságnak. A Schiel-gyár eddigi munkahiány esetén más megoldásokat talált, mint az állandó munkások elbocsátását. Az igazgatóság provokációja sem szülhet mást, mint ellenállást a munkásság részéről és ebben a kérdésben a munkásság szervezetenek és szolidaritásának erejével küzdeni fog egy jobb jövőért.

Halálozás. Málnási Pál lakatos szaktárs, a clujf helyicsoporthoz és szövetségünknek 8 éves tagja, december hó 20-án meghalt. Temetésén Pálfi szaktárs mondott megható bucsubeszédet. Málnási szaktárs a munkásmozgalomnak mindig aktív tagja volt. Emlékét kegyelettel megőrizzük!

Felelős szerkesztő: Bartalis Sándor.
Kiadó: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetsége
Gutenberg-könyvnyomda Cluj